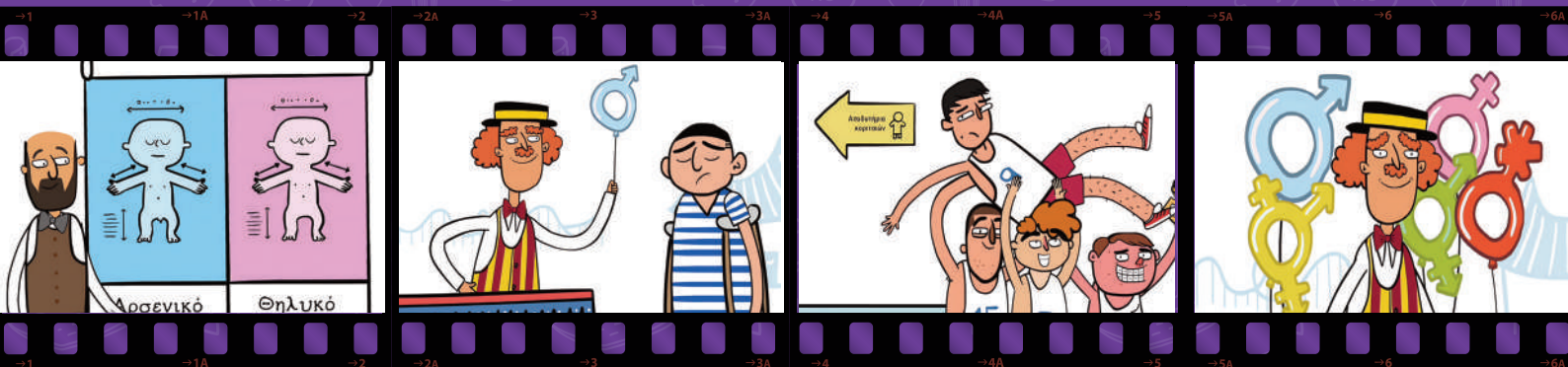

amaze

Σεξουαλική Εκπαίδευση

Φύλο που αποδίδεται κατά τη γέννηση και ταυτότητα φύλου. Ποια είναι η διαφορά.

Για την έκδοση στα ελληνικά

amaze

Advocates
for Youth
Rights. Respect. Responsibility.

ΩΣ
ΑΙΔΩ
σεξουαλική εκπαίδευση
για όλες τις ηλικίες

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

δίκτυο
για τα δικαιώματα
του παιδιού
network
for children's
rights

Τα σχέδια μαθημάτων του AMAZE για εκπαιδευτικούς αναπτύσσονται με την υποστήριξη του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ).

ΙΣΝ / SNF

ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ
STAVROS NIARCHOS FOUNDATION

Ηλικιακή ομάδα: 9-12

Διάρκεια 45'

ΣΤΟΧΟΙ (προσαρμογή από τον Διεθνή Τεχνικό Οδηγό για τη Σεξουαλική Εκπαίδευση UNESCO 2018, 3 Κοινωνικό Φύλο)

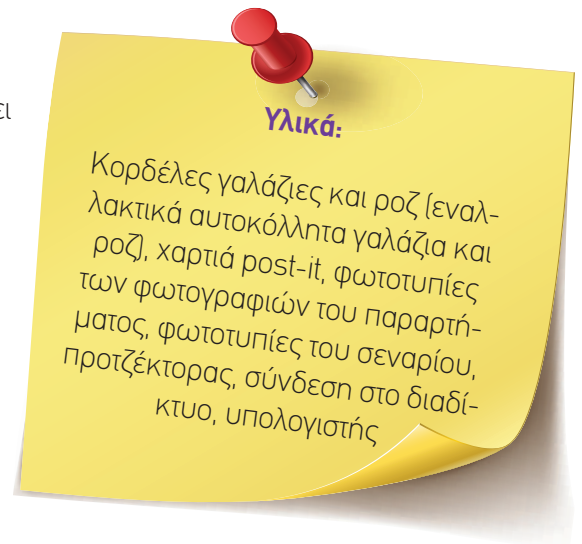
Σκεπτικό και βασική ιδέα:

Βασική ιδέα: Το φύλο που αποδίδεται στη γέννηση μπορεί να μην ταιριάζει πάντα με την εσωτερική αίσθηση ενός ατόμου για το φύλο του.

Βασική ιδέα: Ο τρόπος με τον οποίο τα άτομα σκέφτονται τον εαυτό τους ή περιγράφουν τον εαυτό τους σε άλλους με βάση το κοινωνικό τους φύλο, είναι μοναδικός γι' αυτούς και πρέπει να γίνεται σεβαστός.

Οι μαθητές/-τριες θα είναι ικανοί να:

- Καθορίσουν το κοινωνικό και το βιολογικό φύλο/φύλο που αποδίδεται στην γέννηση (γνώση).
- Εξηγήσουν πώς η ταυτότητα φύλου ενός ατόμου μπορεί να μην ταιριάζει στο βιολογικό του φύλο ή στο φύλο που του έχει αποδοθεί στην γέννηση (δεξιότητα).
- Αναγνωρίσουν ότι κάθε άτομο μπορεί να διαμορφώσει τη δική του ταυτότητα φύλου με βάση την εσωτερική του αίσθηση για αυτήν (δεξιότητα).
- Εκτιμήσουν τη δική τους ταυτότητα φύλου και να επιδεικνύουν σεβασμό στα κοινωνικά φύλα των άλλων (στάση).

Εισαγωγή: Στο μαιευτήριο (5')

Η/Ο εκπαιδευτικός ζητά από τα παιδιά να κλείσουν τα μάτια τους. Στην συνέχεια, περνά από κάθε παιδί και του φορά τυχαία μία ροζ ή γαλάζια κορδέλα. Εναλλακτικά, μπορεί να κολλήσει στο χέρι κάθε παιδιού, το ροζ ή το γαλάζιο αυτοκόλλητο. Ζητά από τα παιδιά να ανοίξουν τα μάτια τους και τους ανακοινώνει ότι τώρα είναι γονείς και βρίσκονται στο μαιευτήριο και πρέπει να περπατή-

σουν γύρω γύρω για να συναντήσουν και άλλους γονείς. Κάθε φορά που θα συναντούν κάποιον γονιό, θα του δίνουν συγχαρητήρια για το αγοράκι ή το κοριτσάκι που απέκτησε, ανάλογα με το χρώμα που βλέπουν στην κορδέλα ή το αυτοκόλλητο που φορά.

Αφού έχουν παίξει για λίγα λεπτά το παιχνίδι η/ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει τον όρο «φύλο που αποδίδεται στη γέννηση» ως αυτό που ανακοινώνει το ιατρικό προσωπικό στο μαιευτήριο.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: Πώς μεγαλώνουμε... (10')

Οι εκπαιδευτικοί χωρίζουν τον πίνακα σε δύο μέρη. Προς το παρόν, στη μέση του αριστερού μέρους του πίνακα γράφουν τον τίτλο «Φύλο που αποδίδεται στην γέννηση». Από κάτω στη μία άκρη γράφουν ΑΓΟΡΙ και στην άλλη ΚΟΡΙΤΣΙ. Βεβαιώνονται ότι μεταξύ αυτών των δύο λέξεων υπάρχει ένας μεσαίος κενός χώρος.

Ρωτάνε τα παιδιά /γονείς σχετικά με το μέγλωμα των παιδιών τους. Θα μπορούσαν ενδεικτικά να πουν: *Τώρα που είστε μαμάδες και μπαμπάδες ενός αγοριού/κοριτσιού πείτε μου λίγα λόγια για το πώς θα μεγαλώνετε το παιδί σας; Για παράδειγμα: Πώς θα το ονομάζατε; Τι ρούχα θα θέλατε να του φοράτε; Ποιο χρώμα θα διαλέγατε για το δωμάτιό του; Τι παιχνίδια θα του αγοράζατε; Σε τι αθλήματα θα το γράφατε; Τι θα θέλατε να γίνει όταν μεγαλώσει; Κλπ.*

Οι εκπαιδευτικοί σημειώνουν στον πίνακα κάποιες από τις απαντήσεις των παιδιών.

Εξηγούν στα παιδιά ότι σήμερα θα μιλήσουμε για το φύλο που αποδίδεται στην γέννηση ή βιολογικό φύλο¹· την ταυτότητα και την έκφραση του φύλου και πώς οι άνθρωποι μπορεί να νιώθουν για όλα αυτά.

Βίντεο (5')

Τα παιδιά παρακολουθούν ολόκληρο το βίντεο. Μετά το τέλος του βίντεο αν χρειαστεί και υπάρχουν απορίες επισημαίνουμε στα παιδιά τις βασικές πληροφορίες που αποτυπώθηκαν².

Το φύλο που αποδίδεται κατά τη γέννηση αφορά το τι παρατηρεί κάποιος για το σώμα ενός άλλου ατόμου, όχι το πώς μπορεί να αισθάνεται εσωτερικά αυτό το άτομο ότι είναι αρσενικό, θηλυκό ή άλλο φύλο. Η ταυτότητα φύλου είναι το συναίσθημα που έχει κάποιος μέσα του ότι είναι άνδρας, γυναίκα ή κάτι ενδιάμεσο. Το κάθε άτομο έχει μια ταυτότητα φύλου την οποία εκφράζει με κοινωνικούς ρόλους. Μερικές φορές, η ταυτότητα φύλου των ανθρώπων ταιριάζει με το σώμα τους, και μερικές φορές όχι. Ένα άτομο μπορεί να γεννηθεί με πέος και να ταυτιστεί ως αγόρι ή να γεννηθεί με κόλπο και να ταυτιστεί ως κορίτσι. Αυτό το άτομο μπορεί να έχει μια ταυτότητα φύλου που ονομάζεται φυλοαμετάβατο, «cisgender» ή σις. Ή κάποιο άτομο μπορεί να γεννηθεί με πέος και να ταυτιστεί ως κορίτσι ή να γεννηθεί με κόλπο και να ταυτιστεί ως αγόρι. Αυτό το άτομο μπορεί να έχει μια ταυτότητα φύλου που ονομάζεται διεμφυλικό, «transgender» ή τρανς. Μερικοί άνθρωποι βιώνουν το φύλο τους ως ρευστό «genderfluid». Αυτό σημαίνει

ότι μπορεί να αισθάνονται σαν ένα μείγμα αρσενικών και θηλυκών ιδιοτήτων ή να αισθάνονται πιο θηλυκά μερικές φορές και πιο αρρενωπές άλλες φορές. Αυτό ονομάζεται ρευστότητα του φύλου και δε σχετίζεται με το φύλο του ατόμου που του έχει αποδοθεί κατά τη γέννηση ή το βιολογικό φύλο. Όροι όπως "gender-queer", "gender nonbinary" κ.α. μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να αναφερθούν σε οποιονδήποτε δεν ταυτίζεται ούτε ως άνδρας ούτε ως γυναίκα, άνδρας και γυναίκα ή συνδυασμός διαφορετικών φύλων.

Οι εκπαιδευτικοί επανέρχονται στον πίνακα. Υπενθυμίζουν τον όρο ίντερσεξ που αναφέρθηκε στο βίντεο και τον γράφουν ανάμεσα στους όρους αγόρι/κορίτσι, κάτω από το φύλο που αποδόθηκε στην γέννηση.

Στο δεξιό κενό μέρος του πίνακα, γράφουν στο κέντρο «Κοινωνικό φύλο – Ταυτότητα Φύλου». Συζητούν με τα παιδιά για λίγο τους όρους που αναφέρθηκαν στο βίντεο και αφορούν το κοινωνικό φύλο όπως και την έννοια του κοινωνικού φύλου. Θυμίζοντας όσα έχουν αναφερθεί στο βίντεο, σημειώνουν στα αριστερά αυτού του μέρους στον πίνακα, τον όρο σιστζέντερ / φυλοαμετάβατο άτομο και στα δεξιά τρανστζέντερ / διεμφυλικό άτομο.

Στο κενό, ανάμεσα σε αυτούς τους όρους, γράφουν μη-δυσιαδικό / τζεντερκούιρ άτομο.

¹ Θεωρούμε ότι τα παιδιά γνωρίζουν ήδη από προηγούμενα μαθήματα τα βασικά στοιχεία για την φυσιολογία των γεννητικών οργάνων και του αναπαραγωγικού συστήματος όπως και για την intersex ποικιλομορφία.

² Είναι σημαντικό οι εκπαιδευτικοί να έχουν εξοικειωθεί με τους ορισμούς που αφορούν το μάθημα και βρίσκονται διαθέσιμοι στις σελίδες που συνοδεύουν το βίντεο. Από εκεί έχουμε πάρει και το απόσπασμα που παρατίθεται στην συνέχεια.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ:

Οι εικόνες ζωντανεύουν (25')

A. Τα παιδιά χωρίζονται σε πέντε ομάδες και η κάθε ομάδα παίρνει από μία εικόνα (βλπ. Παράρτημα). Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν επίσης, φωτογραφίες καλλιτεχνών ή απεικονίσεις από πίνακες ζωγραφικής από το διαδίκτυο. Η κάθε εικόνα πρέπει να αποτυπώνει μια από τις παρακάτω έμφυλες κατηγορίες: γυναίκα, άνδρας, τρανς-γυναίκα, τρανς-άνδρας, μη δυαδικό άτομο.

Η κάθε ομάδα παίρνει χαρτιά post-it. Τα παιδιά κάθε ομάδας πρέπει να σκεφτούν μερικά πράγματα για το άτομο που απεικονίζεται στην εικόνα και να συμπληρώσουν σε κάθε post-it ένα χαρακτηριστικό ή ιδιότητα αυτού του ατόμου. Για παράδειγμα: *άνδρας, γυναίκα, νέα, μαθητής, μοντέλο, σχεδιαστής μόδας, φτωχός, πλούσια, κλπ.*

Η κάθε ομάδα κολλά στον πίνακα την εικόνα της και γύρω από αυτήν τα χαρτιά post-it. Οι εκπαιδευτικοί ή τα παιδιά διαβάζουν τα post-it πριν τα κολλήσουν.

B. Οι εκπαιδευτικοί εξηγούν στα παιδιά ότι θα ζωντανέψουν την εικόνα τους και δίνουν σε κάθε ομάδα το παρακάτω σενάριο. Τα παιδιά πρέπει να αφήσουν την φαντασία τους ελεύθερη και να συμπληρώσουν τα κενά όπως νομίζουν.

Στη συνέχεια, με τη σειρά, η κάθε ομάδα κολλά την εικόνα της στον πίνακα. Ένα ή όλα τα παιδιά (όπως αποφασίσουν), παίρνουν την πόζα της εικόνας και ένα παιδί διαβάζει το σημείωμα που συμπλήρωσε η ομάδα, σα να είναι η φωνή της φιγούρας.

Εναλλακτικά όλα τα παιδιά παίρνουν την πόζα της εικόνας και με τη σειρά διαβάζουν τις προτάσεις του κειμένου. Κάθε ομάδα μετά την παρουσίασή της χειροκροτείται από την τάξη.

Είμαι κι εγώ εδώ!

Γεια! Με λένε και είμαι χρονών. Ζω στην
μαζί με Το αγαπημένο μου χρώμα είναι το και
το αγαπημένο μου φαγητό είναι

Μου αρέσει να αλλά δε μου αρέσει
καθόλου να Μερικές φορές, οι άλλοι άνθρωποι νομίζουν
για μένα ότι Όταν κάποιος μου μιλήσει ή μου φερθεί άσχημα
νιώθω και θέλω να Θέλω να ζω σε
έναν κόσμο που

Γ. Όταν ολοκληρώσουν όλες οι ομάδες, οι εκπαιδευτικοί μαζεύουν τα post-it από τον πίνακα και λένε στα παιδιά ότι τώρα θα παίξουν με τις ταμπέλες.

Εξηγούν ότι, πολλές φορές χρειαζόμαστε τις ταμπέλες για να πάρουμε πληροφορίες για τους άλλους ανθρώπους και αυτό είναι φυσιολογικό. Όμως δεν είναι πάντα όλες οι ταμπέλες ακριβείς και δε δείχνουν απαραίτητα όλη την «αλήθεια» για το κάθε άτομο. Μερικές φορές βάζουμε ταμπέλες στον εαυτό μας και άλλες φορές μας βάζουν ταμπέλες οι άλλοι. Είναι σημαντικό να εμπιστευόμαστε τον εαυτό μας όσον αφορά τα συναισθήματά μας, για το ποιοι ή ποιες είμαστε. Είναι επίσης σημαντικό, να σεβόμαστε αυτά που αισθάνονται οι άνθρωποι γύρω μας. Κάθε άνθρωπος θα πρέπει να νιώθει ασφαλής να εκφράσει αυτό που αισθάνεται.

Έπειτα, καλούν ένα παιδί στον πίνακα για να ξεκινήσει το παιχνίδι. Ζητούν από το παιδί να διαλέξει

μία εικόνα και του δίνουν τυχαία ένα από τα post-it που έχουν μαζέψει. Ζητούν από το παιδί να βάλει το post-it κάτω από την εικόνα που διάλεξε. Συζητούν στην ολομέλεια αν αυτό το άτομο θα μπορούσε να έχει αυτήν την ταμπέλα ή και όχι!

Ακόμη και για τις εικόνες που φαίνεται ξεκάθαρα το φύλο του ατόμου που απεικονίζεται, η/ο εκπαιδευτικός μπορεί να αναφέρει ότι στην πραγματικότητα κανείς δε μπορεί να ξέρει για το πώς αισθάνεται. Για παράδειγμα, θα μπορούσε να φαίνεται αγόρι αλλά μέσα του να νιώθει κορίτσι χωρίς να το δείχνει, οπότε και η ταμπέλα κορίτσι θα ταίριαζε, κλπ.

Στόχος της συζήτησης για την/τον εκπαιδευτικό είναι να καταλάβουν τα παιδιά ότι η εσωτερική αίσθηση του ποιος/ποια είμαι μπορεί να αποτυπώνεται εξωτερικά ή και όχι και σε κάθε περίπτωση η εσωτερική αυτή αίσθηση θα πρέπει να αναγνωρίζεται και να γίνεται σεβαστή.

Εργασία για το σπίτι

Σκεφτείτε και γράψτε μία παράγραφο για την εφημερίδα του σχολείου με θέμα: *Γιατί είναι σημαντικό κάθε άτομο να έχει το δικαίωμα να εκφράσει το φύλο του όπως νιώθει, χωρίς να κινδυνεύει,*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Οι εικόνες δημοσιεύονται με άδεια από το Freepic.

